

פנינים יקרים

מתורת רבותינו הקדושים מביאלא

- ליקוטי אמרים ככתבם וכלשונם מספרי רבותינו הקדושים •

פרשת ויגש

את עבדיו, כל משאלותנו בתפילותנו הם רק אדוננו. "היש לכם אב" – זה הקדוש ברוך הוא, "או אח", אחינו בני ישראל – התגלות אלוקותו יתברך בעולם והרמת קרן ישראל במהרה בימינו.

עמוד צה

• חלקת יהושע •

ויגש אליו יהודה. (מד יח)
על פי אמרי הרב זצלה"ה ואגרת התשובה פ"ז: "וישוב אל ה' וירחמנו", שהאיש ישראל צריך לרחם על עצמו, על חלק א' שיש בקרבו, ובחטאיו הורד והושפל מאגרא רמא לכירא עמיקתא].

ובזה יובן נדברים יג יח ונתן לך רחמים וכו', שתבוא לדעת כזה, שתרחה על עצמך, על חלק א' שבקרובך. ואז זרחמך, בזה תתעורר רחמים בכלל ובפרט. וזה: והוא יהמול עליך המלה, – באם שתרחה על עצמך, אז תעורר רחמים רבים. [וכו'].
וזה ענין תפלת ישראל, להתפלל על חלק א' שבקרבו. וזה ניכמות קה: 'צריך שיתן עיניו למטה, ואז לבו למעלה, נתקשר בזה למעלה בשרשו. וזה ענין הגר שבא להלל ושבת לו. וזה: ויגש אליו יהודה, אין הגשה אלא לתפלה, שצריך להתפלל אליו יהודה, עבור חלק א' שיש בקרבו, ובזה נקשר לשרשו אכ"ר.

דף עו

• ואלה הדברים שנאמרו לדוד •

ויגש אליו יהודה. (מד יח)
ויגש אליו יהודה – אין הגשה אלא תפילה, (ב"ר צג ד). וכו'. "אדוני שאל

• דברי בינה •

ידבר נא עבדך דבר באוני אדוני. (מד יח)
הנה שמעתי בשם הרחיק מו"ח מאיר מפרעמישלאן ז"ל זי"ע, שאמר "אנא ד' הושיעה נא", נא, לשון חצי, כמו אל תאכלו ממנו נא. ופירושו לדבריו הקדושים, נראה, שבאמת כל ענין – אין אנו בכוחינו להשלים רק החלק מצדינו שהוא החצי התחתונה, והשם יתברך משלים הכל.

וזה מרומז כאן גם כן על עניני התפלה. וצריך להתפלל על זה בעצמו להשם יתברך, היינו, "ידבר נא עבדך", אף על פי שאני מדבר בחינת נא, שהוא רק חצי דבר, שאין בנו כח להשלים הכל בכחינת השלימות – אף על פי כן "דבר באוני אדוני", בעת שיבא באוני אדוני, יהיה דבר שלם כשלימות. ועל דרך שאמרו 'דבר ולא חצי דבר'.

עמי שנט

כח דמעותיו של עשיו שפעל רעות לדורות עולם לעם ישראל, והם ככה בכייתם מיעטו את כח דמעותיו של עשיו והשפיעו לכל הדורות הבאים אחריהם השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות, ואין ברצוני להאריך בזה.

שמחת נישואין עמי רלו

• חלקת יהושע •

ועתה אל תעצבו. (מה ה)

[ובבראשית רבה (כא ו) אין ועתה

אלא תשובה].

לרמזו, שזה שהולכים בשמחה, זה בעצם תשובה. כמו שכתוב בשם הרבי **מלובלין זצלה"ה**, שהבעל דבר יכול לעבוד זמן רב להביא לעבירה, אך העיקר שיהיה בעצבות, ובכך עיקר התשובה להיות בשמחה.

עמי 158

• תורת הרה"ק מלענטשנא •

ועתה אל תעצבו. (מה ה)

ובבראשית רבה וכו' ו: אין ועתה אלא תשובה. ושמעתי מפי כבוד אאמו"ר [מלענטשנא] ז"ל: שתשובה תתאה אי אפשר להיות בלי עצבות, אך תשובה עילאה תוכל להיות בשמחה וחדות. (תולדת אדם ויגש)

והמשיך לבאר בתולדות אדם:

והנה אחי יוסף בלי יוסף לא יכלו לבוא לידי תשובה עילאה כי לא היה שלימות ישראל יחד ואחר שהכיר יוסף עצמו להם אמר להם: 'ועתה' אין ועתה אלא

• מבשר טוב •

ולא יכול יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו ויקרא הוציאו כל איש מעלי ולא עמד איש אתו בהתודע יוסף אל אחיו ויתן את קולו בכבי וכו'. (מה א)

ויש להבין מה היה מקום לבכיה זו, הרי אדרבה היה זה זמן שמחה גדול שנפגש עם אחיו, ומעתה יוכל להתראות גם כן עם יעקב אביו, ומה מקום יש כאן לצער ולבכיה.

וכן בהמשך הפסוקים שם (מה מו): "וינשק לכל אחיו ויבך עליהם ואחרי כן דברו

אחיו אתו". **וברש"י** [שם]: "וינשק הוסיף בנשיקה מנשק והולך. ואחרי כן – מאחר שראוהו בוכה ולבו שלם עמהם דברו אחיו אתו, שמתחלה היו בושים ממנו", ע"כ. וצריך ביאור היטב, מה היה ענין הבכיה שככה על כל אחד ואחד, ומדוע דוקא אחר כך דברו עמו.

וכאשר נפגש עם בנימין אחיו, כתיב "ויפול על צוארי בנימין אחיו

ויבך, ובנימין ככה על צואריו". **וברש"י** [שם]: "ויפול על צוארי בנימין אחיו ויבך – על שני מקדשות שעתידין להיות בחלקו של בנימין וסופן ליחרב, ובנימין ככה על צואריו – על משכן שילה שעתידי להיות בחלקו של יוסף וסופו ליחרב", ע"כ.

ובהנ"ל יונעם, שכבו אלו הצדיקים כדי להוריד לדורות עולם את

השפעות הרגעים של הייחוד הגדול שנעשה בעת שנפגשו, ובכייתו של יוסף כשנפגש עם יעקב וכן בכייתו על צוואר בנימין הללו היו מפאת שהיה זה זמן התעוררות גדול מאוד, ככה יוסף כדי למתק ככה דמעותיו אלו את

בעצבות. וזה "ועתה" - היינו התשובה, "אל תעצבו" - לא תהיה בעצבות. ודי למבין.

עמוד 70

תשובה כמבואר במדרש רבה וב"ר לה טו על פסוק "ועתה לא יבצר מהם" כו' ולעיל יא ו. וזה שאמר להם: "ועתה אל תעצבו", ועתה תוכלו לבוא לתשובה עילאה שהיא בלי עצבות, רק בשמחה, כיון שעתה יש שלימות ישראל יחד.

עמוד כז

• תולדות אדם •

כי פי המדבר אליכם. (מה יב)

פירש רש"י ז"ל "כי פי המדבר אליכם, בלשון הקודש". כי כל מה שדיבר יוסף הצדיק, אף בלשון מצרית, היה גם כן לשון הקודש. כי אף שיחת הולין של תלמידי חכמים צריכין לימוד [ע"י ישי]. כי לשונם - מה שמדברים, הוא כולו לשון הקודש, שמדברים

• ויאמר משה - לבדוטב •

ועתה אל תעצבו. (מה ה)

ידוע מאמר חכמינו זכרונם לברכה "אין ועתה" אלא תשובה, ויש לומר מכאן על פי זה, רמז שאין לעשות תשובה

קדישה

שמירת עיניים

עוד יזכר הי...

וההתפלל להשם יתברך בצאתו מביתו לרחוק, שיצילו השי"ת מפגם העיניים. (הלק"י מאמר ששי, עמוד קצו) וכתב כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בספרו מבשר טוב: אולם, מותר ואף ראוי, לענות עצמו ע"פ נפשו במניעת תאוות העולם, החודרות בלב כל אחד ואחד. כגון המונע עינוי מלהסתכל בנשים, בדרונו הפרוץ בו יוצאות נשים בפרצות. וההסתכלות בנשים גרוע יותר מגופה של עבירה, כהגמ"י זימא [עד:], וכו'. כי לבד ממעלת שמירת עינוי, וכו', עוד את תחשבו לו שמירת עינוי בהתנבחות ומלחמה כנגד יצרו המסיתו, כליגופים בקושי ובעינוי גדול. כי קשה שבירת התאוות, כיסורים החזר גדולים שבעולם, ולפיכך היא מכפרת. ובפרט בזמן הזה, בו חדרות טומאת העולם ותאוותיו אל כל אחד ואחד להתאוות להם, רב כוחם של עינויים אלו, לכפרת עוונות. (שולחן של אדם מכפר, פ"ד) וזהו כבר נשוק הלא תצא לשוק - היינו, שגם בעת הליכתך לשוק לסחורה ומשא ומתן, אז תהיה זהיר וזהו כנבר המזון בכלי נשיק. כי שם התגברות היצר גדול מאוד כידוע. (דברי בינה מאת) ו סיפר נכד כ"ק אדמו"ר זיע"א: פעם בערש"ק, שחזר מהמקווה ברח' המרכלים עלה את מעלה רח' פייס על הכביש משום שעל המדרכה הלכו נשים בלבוש פרוץ רל". לפתע הגיש הרבה מכוניות, אחותי בידו ואמרת שיש להזהר כי סכנה ללכת כאן, וצריכים ללכת על המדרכה. אולם מרן סיבר באומרו "שם ישנה סכנה אחרת, כשהסכנה היא כאן ושם, יש יותר להזהר מהסכנה שם, וללכת כאן בוהיחית". כשחזר לביתו הוציא מהארון הספר 'באהלי צדיקים', מאדמו"ר ורוקא, והראה שם על הפסוק "אל תהיה חכם בעיניך" שעם העיניים אין לעשות חכמות... (קדושת עיניים)

ו סיפר הר"ק מלענטשטא זצ"ל: בעת שהיה ילד השביע כל אבריו שלא יעשו רק מה שהוא רצון השי"ת, ואמר שכל אבריו נתרצו רק העיניים לא רצו, ואמר שלא יפתח את עינוי, ולא רצה לקום ממטתו. אמרה לו אמו ז"ל, מדוע אינו רוצה לקום ממטתו ולא השיב לה כלום, עד שאמו ז"ל הכתה אותו בשבט, והוא לא השיב לה כלום, רק בעת שאמרו הכתה אותו שאל לעיניים אם יתרצו בהשבעה ואמרו היתה מכה אותו עוד עד שגם העיניים שלו חזמו עליו והסכימו ג"כ להשבעה שלו, ואז קם ממטתו. (סריהמשולש)

ו כתב תלמידו בספרו רמותים צופים: ראיתי שהיה בא לפניו קוויטל, ואמר שאין רואה בו שום כתב. ואמר שבש"ס דפוס וינא אינו רואה בו שום אות. והוא לא היה משתמש בבתי עיניים (משקפים) מעולם.

ו כי עיקר כח התקשורת ישראל בקדושה הוא ע"כ כח העיניים והלב, כמ"ש 'תנה בני לבך לי ועיניך דרכי תצורנה' כי באם מקדש האדם את עינו ולבו אזי כל גופו ואבריו מקודשים, ולא יוכל עוד שום מניעה שבעולם לבטל אתם מקדושתם, וכן אמרו חז"ל עינא וליבא הן תרין סרטורא דעבירה, כי באם ח"ו אין שומר האדם העיניים והלב, אזי כל גופו מתקלקל ובא לידי כל העבירות ח"ו, וכאשר העיניים והלב משומר ומקודש אזי אין שום מגע זר ויכל לגשת אליו. (דברי בינה ויחי)

ו לבחור שהתלונן שאיננו זוכר מה שלומד, ענהו רבינו החלקת יהושע: כתוב "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם - למען תזכרו". אם תהיה ב"ולא תתורו וגו' ואחרי עיניכם", תזכה לסימוע של הפסוק "למען תזכרו..." (עבוד')

פתיגמין
של תורה
היום שלום
פרוש ד"ל

ויתמר הוא לבדו לאמו, ונאביו אהבו - הקדושה הפנימית היא לבדה נותרה בכל איש ישראל, לפיכך: ונאביו - שבשמים - אהבו.

רבי יהושע מאוסטרובא, תולדות אדם

מיוסף בנו. והנחמה היא, 'נושאים מטוב מצרים' רומז על 'יציאת מצרים שנשאנו ישראל משם כל טוב הארץ, כמאמר הכתוב 'זינצלו את מצרים' ורימזו לו יוסף, שזה היה על ידי שנולדו עשרת השבטים מבנימין, ולא ממנו, והבן.

עמוד 10

ויבך על צואריו עוד. (מו כט)
פירש רש"י שקרא את שמע. בשם היהודי הקדוש ז"ל מחמת שהיה אהבה גשמיית שלא ראה את יוסף זמן רב, על כן הניח אותה אהבה בקריאת שמע. אבל יוסף שהיה מקיים כיבוד אב בזה האהבה, לא היה צריך לקרות קריאת שמע, וד"ל. (נפלאות היהודי נג)

עמוד לא

• דבדי בינה •

ואמרתם אנשי מקנה היו עבדיך וגו' בעבור תשבו בארץ גשן כי תועבת מצרים כל רעה צאן. (מו לד)
ולחיפוך מדרך הרשעים, יראה האדם עצה שיהיה מרוחק מהם, וידע המעשה אשר יעשה לזה שיהיה מרוחק מהם, כדי שלא יבוא ללמוד מהם ומדרכם חס והלילה.

וזה שאמר יוסף לאחיו שיאמרו "רועה צאן עבדיך וגו'", כדי שיהיו מרוחקים מהם. לאפוקי מדרך הרשעים והאפיקורסים שזה דרכם תמיד רק להתקרב להם. ולימדה התורה, שיראה האדם להתרחק מהם, וזה הוא הסימן לישראל, שיהיו מרוחקים מהם ומדרכם.

פרשת עקב עמי נג

דבריהם בקדושה ובטהרה, והלשון כולו לשון הקודש.

עמוד נד

• אדון עדות •

ולבנימין נתן שלש מאות כסף והמש חליפות שמלות ולאביו שלח כזאת עשרה חמורים נושאים מטוב מצרים. (מו כב)
יוסף שלח לבנימין עשרה בגדים על עשרת השבטים שנולדו לו ולאביו שלח לרמז הטובה שיוכלו בני' ליצאת ממצרים

מלת 'כזאת' מחוסר הבנה, וגם רש"י ז"ל נדחק לפרשו, עיי"ש. גם ראוי להבין למה נתן לבנימין חמש חליפות דוקא.

ונראה ש'חמש חליפות שמלות' היינו עשרה בגדים, כי 'חליפות' פירושו שני בגדים שיכולין להחליף לבישתן מזה לזה. ויובן על פי מה דאיתא בגמרא שראוי היה יוסף ליצאת ממנו י"ב שבטים כדרך שיצא מיעקב אביו, אלא שמחמת וכו'.. נאבדו ממנו עשרה שבטים ולא נולדו לו רק שנים אפרים ומנשה. ועשרה הנשארים יצאו מבנימין אחיו, ונקראו על שמו. אולם כל זה היתה סיבה משמים, כי אילו נולדו כל הי"ב שבטים מיוסף במצרים, לא היה אפשר שיצאו משם, להיותו מקום מולדתם, מה שאין כן עתה שנולדו רק שנים במצרים ועשרה בארץ ישראל, נגרר המיעוט אחר הרוב, אשר נמשך לשורשו לארץ ישראל.

וזהו שנתן יוסף לבנימין עשרה בגדים, נגד עשרה שבטים שהוליד במקומו בארץ ישראל. ז'לאביו שלח כזאת עשרה חמורים', לנחמו על אבדן עשרת השבטים שנאבדו